

EGY OLIMPIA...

DOI 10.18135/PG70.2024.29

Egy? Vagyunk néhányan, akiknek a legfontosabb az olimpiák, pontosabban a diákolimpiák között. Az IOL (<https://ioling.org/index.html>) és magyar tagszervezete, a MNyD (<http://www.ioling.hu/>) a nyelvészet iránt (is) érdeklődő középiskolás diákok versenye...

...2012 júniusában a tanév végén – akkoriban az MTA Nyelvtudományi Intézetének tudományos titkára voltam – érkezett egy levél négy középiskolástól, akik segítséget kértek ahhoz, hogy eljuthassanak Ljubljanába, és versenyezzenek a Nemzetközi Nyelvészeti Diákolimpián. Az akkori igazgató, Kenesei István közbenjárására az intézet lehetőségeihez képest támogatta a csapatot, én lettem a kapcsolattartó. Nem gondoltam akkor, hogy ez sokéves önkéntes munkát jelent majd. Ősszel Vértés Edittel, a Városmajori Gimnázium tanárával (az első magyar csapat kísérelőjével) megkerestük Szakácsné Nemere Györgyit a minisztériumban (akkor éppen az Emberi Erőforrásoké), hogy tájékozódjunk arról, a többi diákolimpia versenyzői hogy jutnak ki a nemzetközi versenyekre. Megtudtuk, hogy kellene egy szervezet, vezetővel, versenyszabállyal, és ha mindez megvan, lehet támogatásért folyamodni...

A feladat adott volt, és az is egyértelmű, hogy olyan ember kellene az élre, aki megérti jelentőségét, hajlandó energiát áldozni az ügyre, tudni véli, hogy ez milyen feladatokkal és nehézségekkel jár, ez utóbbiakat le tudja küzdeni, ha kell, kapcsolati hálóját is használva a célok elérése érdekében – s mindezt „szerelemből”. Úgy gondoltam, nyelvész körökben Gábor az, aki igennel válaszolna egy ilyen megkeresésre, megvan hozzá a szükséges tekintélye, s áldozná idejét is. Várakozásom beigazolódott, s azóta közösen gondozzuk, alkalmanként küzdünk az MNyD-ért.

Az év őszén már elnökkel, szabállyal felszerelve kezdhettünk pályázatírásba. A „szervezet” titkára Szabó Tamás Péter lett, aki az éppen aktuális eseményekről rendre beszámolt a Nyest oldalain (<https://m.nyest.hu/hirek/nyelvészeti-diakolimpia-magyarorszagon-is>). A következő csapatot már az Intézetben válogattuk. Akkor még egyetlen délután alatt kellett az első rostán átjutott diákok közül kiválasztani a reményteljeseket. A válogatók kicsiny, de lelkes csapatát alkotta még Kálmán (László) és KomA (Komlósy András) is – én azóta is csodálattal gondolok rájuk, hogy hogyan tudták néhány hozzászólás alapján eldönteni, hogy ki lesz a nemzetközi porondon is sikeres versenyző. Hogy mennyire jól végezték munkájukat, kiderül Yang Zijian Győző köszöntő irásából, ahol az eddig megszerzett érmek és elismerések is fel vannak sorolva. (A nemzetközi versenyről bővebben: <https://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=674>)

A kiválasztott csapatnak részvételi díjat kell fizetnie, s a helyszínre utazás is költségekkel jár. Már 2013-ban sikeresen pályáztunk, azt gondolhattuk, sinen van a dolog. Ezért ért minket váratlanul a következő évben az a levél, melyben arról tájékoztattak, hogy nem támogatják a pekingi versenyre utazást. Nem tehattünk mást, mint közöl-

tűk a már kiválasztott csapattagokkal, hogy utazni nem tudnak, de megpróbáljuk elérni, hogy online versenyezhesse nek. Ez még a pandémia előtt volt, komoly reményt nem fűzhettünk ahhoz, hogy biztosítják a szervezők a távoli részvételt. (Azóta persze kényszerből volt már online olimpia, 2020 helyett 2021-ben „Ventspilsben”, de akkor mindegyik csapat otthonról versenyzett.) A szomorú hír megjelent egy szegedi lapban, eljutott Pallagi Ferenc újságíróhoz, aki megkeresett minket, s sikerült olyan sajtónyilvánosságot biztosítani, hogy az elindult gyűjtés igen rövid idő alatt (két-három hetünk volt a költségek előteremtésére) sikeres volt. Annyira, hogy 2014-ben két csapatot is nevezhettünk, azaz nyolc diák repülhetett a kínai fővárosba. Persze ahhoz, hogy elfogadják az utolsó pillanat után érkező befizetésünket, szükség volt egy megfelelő emberre is, aki képes volt anyanyelvükön is kommunikálni a szervezőkkel. Gábor tanítványa, Győző volt az, aki segített, s el is kísérte a csapatot Pekingbe.

Az elegendő pénzüsszeg előteremtése azóta is fel-felmerülő probléma. Az idén a brazíliavárosi helyszín tesz próbára minket, mert a pályázaton nyert összeg nem fedezi a kiadásokat. Igyekszünk mindig megoldást találni, reméljük, így lesz ez ebben az évben is. Most például egy volt olimpikonunk, Skrabák Boglárka kezdeményezésére és aktív közreműködésével jótékonyági koncert szervezésével is próbálkozunk...

A kezdetek óta sokat változott az MNyD. Bővült a válogatók-felkészítők csapata újabb kollégákkal. A fent említetteken kívül Baló András Márton, Dömötör Andrea állandó tagok, a felkészítésbe egy-egy foglalkozás erejéig Nadasdy Ádám, Bartos Huba, Dékány Éva, Grácsi Tekla Etelka is bekapcsolódott, Csernyák Hajnalkának köszönhetően jelnyelvi feladat is szerepelt már a nyári tábor programjában, Rebrus Péter pedig már évek óta visszatérő előadónk. A szervezésbe az utóbbi években Ligeti-Nagy Noémi kapcsolódott be, vele együtt küzdöttünk például azért, hogy 2023-ban Magyarország adhasson otthont a nemzetközi versenynek, de végül nem sikerült megszereznünk a minisztérium (most épp a Belügy) támogatását.

Legnagyobb eredményünknek azt tartjuk Gáborral, hogy ma már az összes feladatot (szervezés, a versenyfeladatok összeállítása és a megoldások javítása, az online fordulók lebonyolítása, a válogatás, a honlap karbantartása, a szabályzat frissítése, a felkészítők megtervezése és levezénylése, a nemzetközi verseny szervezőivel való kapcsolattartás, a csapatok kísérése) nagy részben volt olimpikonjaink látják el. A felsoroltakhoz a Nyelvtudományi Kutatóközpont biztosít háttérrel, s jelenleg főigazgatóként Prószéky Gábor az, aki minden ősszel megtartja az egyre fényesebb érmek megszerzéséről és a következő versenyév indulásáról szóló sajtótájékoztatót.

Van még egy, Gáborhoz kötődő vonatkozása a versenyeknek. A csapatok évek óta azzal a magyar zászlóval utaznak, amelyik jeles napokon Gáborék házáat díszíti. Azt hiszem, kevés olyan nemzeti lobogó van, amit középiskolás diákok juttattak el a világ különböző pontjaira, s reméljük, viszik majd még sokfelé...

Oszkó Beatrix

A következőkben a „Mit adott nekem a diákolimpia?” kérdésekre kapott rövid válaszok olvashatók. Volt versenyzők (a versenyév feltüntetésével) és/vagy jelenlegi felkészítők gondolatai.

Alexy Milán 2019

Ha egy téma érdekel, szeretek elmélyülni benne, és az IOL azért volt számomra olyan különleges, mert bár nem gondoltam volna korábban, hogy a nyelvészet ennyire izgalmas lehet, a versenyek és az olimpiai felkészülés alatt rájöttem, hogy hibásan voltam előítéletes. Őszintén nagyon hálás vagyok a szervezőknek és a csapattársaimnak ezért az élményért, illetve az új és mélyebb barátságokért, amikkel hazajöhöttem.

Baló András Márton 2015–

A vetélkedő szervezése is azok közé a dolgok közé tartozik, amelybe Kálmán révén kerültem be. Nem bántam meg, Gáborral az élen már eleve jó volt a szervező csapat. Aztán megilletődötten és örömmel figyeltem, hogy a volt versenyzők mekkora lelkesedéssel vetik bele magukat az egyre több munkával járó szervezésbe, és milyen ügyesen, egyre nagyobb szakértelemmel végzik az ezzel járó feladatokat. Májig tartó, csodás élmény!

Baranyai Lili 2023, 2024

Amikor legelőször jelentkeztem a versenyre, nem gondoltam volna, hogy ennyi élményt kaphatok általa. A felkészülés során megoldandó feladatokhoz hasonlókkal sosem találkoztam volna, hogyha nem hallok a diákolimpiáról, sosem gondoltam volna, hogy léteznek ilyesféle logikai feladatok is. Ami pedig számomra a legfontosabb volt, hogy a diákolimpiának köszönhetően eljuthattam egy számomra még ismeretlen országba, s eközben rengeteg új és mindenre nyitott embert ismertem meg. Az út során nagyszerű barátságokat kötöttem, amik szerencsére a mai napig megmaradtak.

Bíró Barna Soma 2014–2016, 2016–

A Magyar Nyelvészeti Diákolimpia adott először lehetőséget számomra, hogy bepillantást nyerjek a nyelvészet világába, méghozzá testközelből, tegeződve, játékosan, néhány hatalmas tekintélyű nyelvész jóvoltából.

A Nemzetközi Nyelvészeti Diákolimpia volt az első találkozásom egy olyan nemzetközi közzeggel, ami később hatalmas bátorságot adott, és elindított egy olyan úton, ami később nagyban meghatározta a külföldi tanulmányaimat és karrieremet is.

2015. Indulás Blagoevgradba

Blaskovics Ákos 2018–2019, 2019–

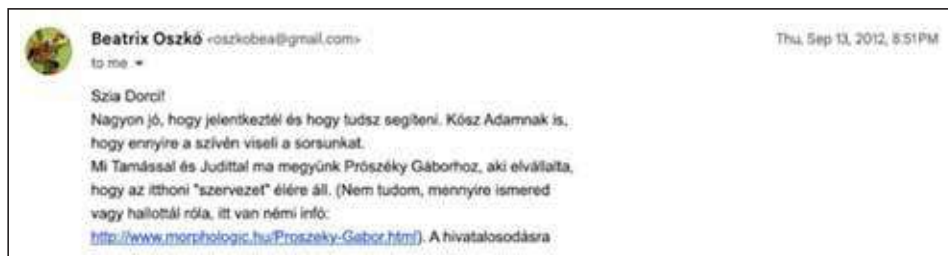
Azt hiszem, a nyelvészeti diákolimpia az évek során életem meghatározó részévé vált. Úgy is, hogy már évek óta szervező vagyok, még mindig ugyanolyan jókedvet és lelkesedést vált ki belőlem, amikor az olimpiával foglalkozom, mint versenyzőként. Valahol talán azt a két évet (azok közül is különösen a koreai utazást) idézi fel mindig, amik egyetem előtti éveim egyik kulcsélményét adták, illetve fontos barátokat, akikkel az olimpia nélkül talán sohase találkoztam volna. Sokat adott a csapatvezetés és a vele járó felelősségvállalás is az utóbbi években.

Mindezek mellett pedig megismerhettem egy olyan tudományterületet, amely már ugyan korábban is érdekelt, de az olimpia hintette el bennem a gondolatot, hogy hosszabb távon szívesen foglalkoznék nyelvészettel, és inspirált arra, hogy egy kisebb vargabetű után tényleg azt is kezdjek el tanulni.

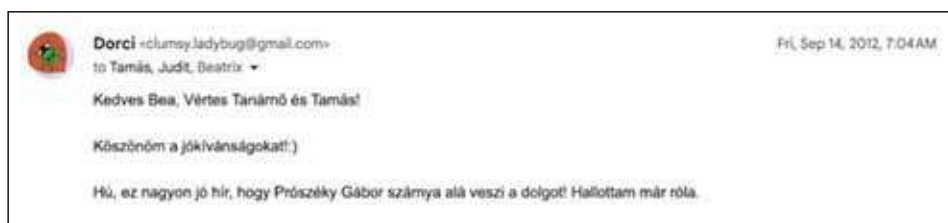
Demszky Dorottya 2012

A diákolimpia egyértelműen életem legfontosabb tanulmányi eseménye (még mindig!). Nélküle, és ezen belül is a Te támogatásod és mentorálásod nélkül, Gábor, aligha lennék ott, ahol most vagyok. Nektek köszönhetően bizonyosodtam meg arról, hogy számítógépes nyelvészettel szeretnék foglalkozni: az izgalmasnál izgalmasabb, a nyelven keresztül minden területet ötvöző (humán, reál, társadalomtudományi) problémák, a sokszínű és inspiráló közösség és lehetőség arra, hogy az ember újoncként is hozzájárulhasson a területhez, mind magával ragadtak.

Az MNYD nem jött volna létre a Te rendíthetetlen támogatásod nélkül. Az e-maileim között megpróbáltam feltérképezni a kezdetek kezdetét és megtaláltam Bea e-mailjét, amiben megírta nekünk, hogy felkarolod a kezdeményezést:

Emlékszem, hogy mekkora megkönnyebbülés és öröm volt ez.

Ezután minden sinre került, és Neked köszönhetően generációk olimpiikonjai és egy valódi magyar számítógépes nyelvészeti diákközösség nevelődött ki. Bizom benne, hogy ez a közösség még sokáig fog virágozni, és a fiatalok továbbra is inspirációt kaphatnak tőled, a magyar számítógépes nyelvészet „atyái” alakjától. :-)

Dezsényi Balázs 2012

A nyelvészeti diákolimpia a feladatokkal sok kíváncsiságot, kihívást és sikerélményt adott, aztán a ljubljani verseny során izgalmas kalandokat és szuper új barátokat is. Sokat tanított arról, hogy mindig lehet új szempontból megoldásokat és összefüggéseket keresni!

Dobák Dániel 2019

Az nyelvészeti diákolimpiát a kvalifikációs folyamat első percétől kezdve nagyon élveztem. De a legnagyobb élmény mégiscsak maga az olimpia volt, sosem fogom elfelejteni. A barátokat, akiket ott szereztem, az élményeket, amiket ott átéltünk, a belső poénokat... "The plan is that we enjoy", mondta az idegenvezetőnk, és ez így is lett.

Egressy János 2017, 2017–

Gábort először talán nyolcadikos-kilencedikes koromban láttam előadni a gimnáziumban, ahová öregdiákként jött vissza. Ő volt az első élő nyelvész, akivel találkoztam, és azzal a meghökkenítő állítással nyugtatta a kedélyeket, hogy még ha létezik is nyelvromlás, mennyivel inkább érinti az az angolt, amit mindenki tökéletlen tudással

nyű, mint a magyart, amit túlnyomórészt anyanyelvi beszélők használnak. Ez a fajta kedélyes megfontoltsága aztán már a diákolimpiások körében is felbukkant, amikor azzal ütötte el a mesterséges intelligencia körüli kétségbeesést, hogy a nyelvi modellek mellett is kellene majd gépközelők, úgyhogy a nyelvészeknek úgyis lesz munkája. Nem nagyon ismerek Gábornál diplomatikusabb embert. Ha a nyári diákolimpiás ebédnél feltűnik, mindig bedob egy jó sztorit az ifjaknak, de akkor sem jön zavarba, ha arra kell rávenni a szülőket, hogy nyugodtan engedjék el a kilencedikes lánygyerekeiket Dél-Koreába három 20 éves, tanítási tapasztalattal nem rendelkező ex-versenyzővel. És a diákolimpiás főembernek is csak "Hello, Harry"-vel köszön.

Egyházi Hanna 2019, 2021–2022, 2022–

A nyelvészeti diákolimpia volt az a verseny, amit valaha a legjobban élveztem. Amikor először találkoztam nyelvészeti feladatokkal, egyből magukkal ragadtak, hiszen szinte csak logikusan gondolkodva rá lehetett jönni a megoldásukra. Valamint a nyelvészet is érdekesnek találtam; különösen tetszett, hogy a felkészítőkön kicsit beletekinthetem ebbe a tudományterületbe is. Nagyon szeretek utazni, emiatt csodálatos volt számomra az, hogy új helyeket fedezhettem fel a diákolimpia miatt. A versenyeken érdekes emberekkel ismerkedtem meg, akikkel felejthetetlen élményeket éltem át. Tőlük sok új dolgot tanultam, pl. kártyatrükköket, a fényképezés művészetét, a legviccesebb videóok lelőhelyét, vagy hogy hogyan kell rendesen karaokézni.

Hegedűs Júlia 2023, 2024

Barátokat, akikkel rendszeresen tartom a kapcsolatot. Utazást egy olyan országba, ahol azelőtt még nem jártam. Tudást arról, hogyan oldják meg egy feladatot, és magáról a nyelvészetéről is. Útmutatást abban, hogy tényleg érdekel a nyelvészet, és szívesen tanulnám egyetemen. Lehetőséget arra, hogy ha szükségem van rá, szakemberektől kérhessek tanácsot a nyelvészettel kapcsolatos feladataimhoz, projektjeimhez, egyetemválasztáshoz. Tapasztalatot, hogy milyen, amikor több órán keresztül kell egy dologra koncentrálnom. És mindennek felett egy emlékezetes élményt, amit egy jó társaságban tölthettem el.

Horváth Emese Dorka 2018

A hihetetlen mennyiségű tudás, az érdeklődésbővülés és közösségi élmény mellett, amit a versenynek köszönhetek, rengeteget fejlődtem abban is, hogy csapatmunka során akkor is meg merjek fogalmazni egy gondolatot, ha az később helytelennek bizonyulhat, vagy a többiek számára egyértelmű (emiatt többször is hálát adtam az olimpiának, de főleg a rá való felkészülésnek későbbi tanulmányaim során). A széles érdeklődési és látókörű emberek megismerése nemcsak inspiráló volt, de meg is nyugtatott afelől, hogy a pályaválasztással kapcsolatos bizonytalanság nem feltétlenül hátrány. A külföldi továbbtanulás ötlete is először Prágában merült fel bennem, a csapattagokkal és más országok versenyzőivel beszélgetve, Kafka pedig azóta is az egyik kedvenc íróim :-).

Jakab Levente 2020–

Középiskolában sokszor hirdették nekünk a Nyelvészeti Diákolimpiát. Sajnos ennek végzős évemig ellenálltam. De tizenkettedikben (2019) megoldottam a mintafeladatokat, és a lelkesedésem azóta sem hagyott alább. Abban az évben padtársammal azaz szórakoztunk, hogy feladatokat készítettünk egymásnak általunk ismert nyelvekre alapozva. Azóta is nagyon szeretek nyelvészeti feladatokat készíteni és oldani is. A diákolimpia egy izgalmas világba vezetett be engem, amiért nagyon hálás vagyok.

2015-ben Blagoevgradban, ekkor még nem tudtuk, hogy hamarosan Magyarország is az érmesek között lesz

Kövér Blanka 2019, 2021, 2021–

Amikor tudomást szereztem a versenyről, nekem nagy felfedezés volt, hogy létezik olyan tudományterület, ami kombinálja azt a két dolgot, ami mindig is érdekelt: a matematikai gondolkodást és a nyelveket. Első versenyzői évemben a diákolimpia keretei között jutottam el Koreába, ami a mai napig életem egyik legmeghatározóbb élményeként él bennem. Mind versenyzőként, mind azóta szervezőként rengeteg okos, lelkes embert volt alkalmam megismerni, és egy összetartó közösség részévé válhattam, amiért nagyon hálás vagyok a versenynek.

Leiszter Flóra 2023

Elsősorban lehetőséget arra, hogy nagyon sok borzasztóan szimpatikus és lelkes embert ismerjek meg, hogy új barátokat szerezzek. A verseny megmutatta nekem a nyelvek és a nyelvészet szépségét, egy olyan tudományágat szerettem meg általa, ami korábban teljesen ismeretlen volt számomra. És nem mellesleg egy életre szóló élményt adott az utazás Bulgáriába.

Lévay Kristóf 2021

Nagyon jó hangulat volt az olimpián, és úgy éreztem, hogy itt olyasmit csinálhatok, amit szeretek: más emberek gondolkodásmódjában, világlátásában, fogalomrendszerében megmerítkezni, kicsit esetleg meg is tanulni az ő fejükkel gondolkodni, hogy számukra mi és miért természetes. És valamit magammal vinni ebből a tudásból.

Ligeti-Nagy Noémi 2021–

Szervezőként csatlakoztam a diákolimpiához 2021-ben. Ahogy megismerkedtem a feladatokkal, hamar rájöttem, Gábor miért karolta ezt fel annak idején. Sőt, azon is gondolkodtam, hogy ha ő indulhatna ezen a versenyen, nem lenne kérdés, milyen érmet hozna haza. :) A diákolimpiában az a legjobb, hogy nyelvészetet szerető, érdeklődő diákokkal találkozunk, és talán kicsit segítünk annak hirdetésében, hogy a nyelvészet nem egyenlő az iskolai nyelvtanórával.

Molnár-Szabó Vilmos 2023, 2023–

Nekem barátokat adott az olimpia, kultúrát, versenyt, megismételhetetlen élményt, és annak a megélését, ahogy a 22 órás út alatt idegenekből csapat lett.

Móricz Benjamin 2022, 2023–

Mit adott nekem a diákolimpia? Nekem a hazai válogatóversenyek is nagyon jó élmények voltak, másik ilyen diákolimpia nincsen, ahol ehhez hasonló élvezetes és tanulságos feladatokat lehet oldani. Emellett a válogatók közösségi élmények is voltak, ahol másokkal meg lehetett ismerkedni, akik hasonlóan szerették a nyelvészetet. A nemzetközi diákolimpia nagyon emlékezetes volt mindkétszer, a nyár fénypontja volt, és bennem biztos örökre megmaradnak. Itt is szuper közösség volt, és a csapattal mindkétszer nagyon jó volt utazni, jól összehangolódtunk. A diákolimpia tényleg felejthetetlen élményt adott.

Sebák Fruzsina 2021

A nyelvészet egy sokkal összetettebb és logikusabb tudomány, mint azt az ezzel nem foglalkozó emberek gondolnák. Érdekes és szép, ahogyan a nyelvek magukban foglalják egy-egy népcsoport történelmét, gondolkodásmódját. Mi pedig ebbe nyerhettünk egy kis betekintést, miközben jól szórakoztunk, barátokat szereztünk. Ezt adta nekem a diákolimpia.

Skrabák Boglárka 2022, 2022–

Mit adott nekem a diákolimpia? Életem egyik legjobb hetét, legnagyobb élményét, meghatározó eseményét, illetve megerősítést, hogy nyelvészettel szeretnék foglalkozni a munkám során. Nagyon sokat jelentett és jelent a mai napig is az olimpia.

2022. Castletown

Tímár Vera 2014–2017, 2017–2023

A nyelvészeti diákolimpia nyitotta ki számomra először a világot, itt jöttem rá, mennyire csodálatos más kultúrákat megismerni. Az ehhez társuló nyitott és összetartó csapat pedig óriási szerencse volt. Külön hálás vagyok azért, hogy az első évemben közös erővel állítottuk elő a szükséges erőforrásokat, enélkül talán soha nem jutottam volna ki egy ilyen színvonalú versenyre.

Az évek alatt szoros barátokra tettem szert, és nem csak a diákok körében. Nagyon jólesett, hogy az újító jellegű ötleteinkhez a nálunk jóval tapasztaltabb és érettebb szervezők egyértelmű nyitottsággal és lendülettel álltak hozzá. Egy igazi szerelemprojekt volt számomra a magyar válogató verseny megreformálása, és bár már továbbadtam a stafétát az új generációnak, örök életemben emlékezni fogok a közös munkára, és büszkeséggel tölt el, hogy a befektetett munkánk nyomán a csapat nem csak eredményesebb, de minden évben újabb lelkes tagokkal bővül.

Tóth Balázs 2023, 2023–

Már a válogatóversenyt is élveztem, de a legjobb mégis az volt, ahogy a felkészítőkön és a nemzetközi versenyen összekovácsolódott a csapat, a közös kártyázások, séták, beszélgetések; rengeteg új ismerőst és barátot szereztem az olimpiának hála. Ráadásul olyanokat, akik szintén szeretik a nyelvészetet, szívesen foglalkoznak nyelvekkel.

Urszuly Csenge 2019

Hatalmas élmény volt mind a hazai válogató, mind a nemzetközi verseny. Ha nincs az olimpia, talán sose fedezem fel magamnak a nyelvészetet, nem jutok el Koreába stb. Nagyon sok versenyen vettem részt a gimnázium alatt, matektól kezdve történelemig,

és messze ezt élveztem a legjobban. Az egész közeg nagyon inspiráló volt, azt hiszem, hogy több szempontból is kinyitotta a szemem a világra, és rengeteget tanultam nemcsak a szervezőktől, hanem a csapattársaimtól is. A legjobb az egészben talán a rengeteg intelligens és érdekes ember volt, akiket a versenyen keresztül megismerhettem. Meg a szemantika feladatok.

2019. Yongin

Vári-Kakas Andor 2018– 2019, 2019–

Nagyon hálás vagyok a nyelvészeti közösségnek, amiért nemcsak hogy eleinte befogadott engem mint nyelvekhez nem értő kívülállót, hanem meg is szeretettette velem a nyelvek varázslatos világát.

Yang Zijian Győző 2014–

2014-ben Gábor felkért, hogy kísérjem el a csapatot Kínába a nemzetközi versenyre. Ez volt az első igazi felelősségteljes megbízásom, hiszen nyolc középiskolás diákért kellett felelősséget vállalnom a világ másik végén, és közben képviselni Magyarországot egy nemzetközi tanulmányi döntőn. Rendkívül megtiszteltetés volt számomra, és büszke voltam, hogy csapatvezetőként képviselhettem és kísérhettem a magyar csapatot. Három évig kísértem és azóta is szervező vagyok. Számtalan ismeretség és barátság alakult, rengeteget tanultam tőlük, beleértve a diákokat, a felkészítő tanárokat és a szervezőket. Köszönöm, Gábor, a bizalmat!